

تأثیر مجازات حدود بر امنیت

محمد توحیدی

(دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه تهران، پردیس
بین‌المللی ارس و مدرس دانشگاه علمی کاربردی مرکز بوکان)

سیروان عبده زاده

(کارشناس ارشد جامعه‌شناسی توسعه)

سرشناسه	: توحیدی، محمد، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: تأثیر مجازات حدود بر امنیت/مولفان محمد توحیدی، سیروان عبدهزاده.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.
شابک	: 978-600-114-304-5
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۱ - ۱۲۷.
موضوع	: حدود (فقه) -- ایران
موضوع	: حقوق جزا -- ایران
موضوع	: مجازات -- ایران
موضوع	: امنیت عمومی
شناسه افزوده	: عبدهزاده، سیروان، ۱۳۶۶ -
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ت ۹/۶/۱۹۵ BP
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۲۳۷۵۰

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و علوم سیاسی

تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - پائین تر از خیابان لبافی‌نژاد

کوچه مینا - پلاک ۲۰

تلفن: ۵ - ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: WWW.Khorsandypub.com

تأثیر مجازات حدود بر امنیت

محمد توحیدی - سیروان عبدهزاده

چاپ اول - ۱۳۹۳

تیراژ: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 600 -114-304-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۳۰۴-۵

۹	پیشگفتار
---	----------

بخش اول - ماهیت جرم شناسی مجازات حدود

۱۵	فصل اول - ماهیت و تبیین حدود
۱۵	مبحث اول: تقسیم بندی مجازات‌ها بر مبنای قانون مجازات اسلامی
۱۶	مبحث دوم: جریان حدود قبل از اسلام
۱۸	مبحث سوم: جریان حدود در اسلام
۲۳	فصل دوم - انواع حد و طرق اثبات آن
۲۳	مبحث اول: حد زنا
۲۳	گفتار اول - تعریف زنا
۲۳	گفتار دوم - شرایط تحقق زنا
۲۴	گفتار سوم - طرق اثبات حد زنا
۲۵	مبحث دوم: حد مساحقه
۲۵	گفتار اول - تعریف مساحقه
۲۵	گفتار دوم - شرایط تحقق مساحقه
۲۶	گفتار سوم - طرق اثبات مساحقه
۲۶	گفتار چهارم: حد مساحقه
۲۶	مبحث سوم: حد لواط
۲۶	گفتار اول - تعریف لواط
۲۶	گفتار دوم - شرایط تحقق لواط
۲۷	گفتار سوم - طرق اثبات لواط
۲۷	گفتار چهارم - حد لواط
۲۷	مبحث چهارم: حد تفخیز
۲۷	گفتار اول - تعریف تفخیز
۲۷	گفتار دوم - شرایط تحقق تفخیز
۲۷	گفتار سوم - طرق اثبات تفخیز
۲۸	گفتار چهارم - حد تفخیز
۲۸	مبحث پنجم: محاربه
۲۸	گفتار اول - تعریف محاربه

۲۸	گفتار دوم- طرق اثبات محاربه:
۲۹	گفتار سوم- حد محاربه
۲۹	مبحث ششم: حد قیادت
۲۹	گفتار اول- تعریف قیادت:
۳۰	گفتار دوم- شرایط تحقق قیادت (قوادی):
۳۰	گفتار سوم- طرق اثبات قیادت:
۳۰	گفتار چهارم- حد قیادت (قوادی):
۳۰	مبحث هفتم: حد سرقت
۳۰	گفتار اول- تعریف سرقت:
۳۰	گفتار دوم- شرایط تحقق سرقت:
۳۱	گفتار سوم- طرق اثبات سرقت:
۳۱	گفتار چهارم- حد سرقت:
۳۲	مبحث هشتم: شرب خمر:
۳۳	گفتار اول: موجبات حد شرب خمر:
۳۴	گفتار دوم: شرایط حد مسکر
۳۴	گفتار سوم: استثناء در اعمال حد
۳۴	گفتار چهارم: مقدار حد
۳۵	گفتار پنجم: طرق اثبات شرب خمر:
۳۵	مبحث نهم: قذف
۳۵	گفتار اول: شرایط اجرای حد قذف
۳۶	گفتار دوم: طرق اثبات قذف
۳۷	فصل سوم- اهداف مقنن اسلامی در تحمیل مجازات حدود
۳۸	مبحث اول: حفظ نظم عمومی و تأمین عدالت
۳۹	مبحث دوم: بازدارندگی
۴۰	مبحث سوم: اصلاح و بازپروری
۴۱	مبحث چهارم: اجرای حدود در زمان غیبت امام معصوم
۴۱	مبحث پنجم: طرفداران اقامه حد در زمان غیبت
۴۳	مبحث ششم: مخالفان اقامه حد در زمان غیبت
۴۵	فصل چهارم- مبانی فقهی اجرای علنی حدود
۴۸	مبحث اول: فلسفه حضور مردم هنگام اجرای حد
۴۸	مبحث دوم: دیدگاه فقها در مورد حکم فقهی اعلام اجرای حدود و حضور مردم

۴۹	گفتار اول: قائلین به وجوب
۵۰	گفتار دوم: قائلین به استحباب
۵۲	گفتار سوم: تعداد حاضرین
۵۵	فصل پنجم - بررسی جرم شناختی اجرای علنی کیفر حد
۵۶	مبحث اول: آثار فردی
۵۶	گفتار اول: آثار مثبت
۵۶	الف - ارباب و بازدارندگی
۵۷	ب - تنبیه و اصلاح بزهکار
۵۷	گفتار دوم: آثار منفی
۵۷	الف - از بین بردن زمینه اصلاح و بازپروری بزهکار
۵۸	ب - ایجاد کینه و حس انتقام در بزهکار
۵۹	مبحث دوم: آثار اجتماعی
۵۹	گفتار اول: آثار مثبت
۵۹	الف - ارباب و بازدارندگی عمومی
۶۴	ب - افکار جامعه
۶۵	ج - اجرای صحیح قوانین
۶۶	د - نمایش قبح جرم به جامعه و پیشگیری از تعطیل کیفرها
۶۸	و - شناساندن چهره واقعی بزهکار به جامعه
۶۸	هـ - برقراری نظم و آرامش عمومی
۶۹	گفتار دوم: آثار منفی
۶۹	الف - ترویج خشونت
۷۱	ب - جرم آفرینی
۷۲	ج - ایجاد طغیان و شورش عمومی
۷۳	د - عدم رعایت اصل شخصی بودن مجازات‌ها
۷۴	هـ - اعمال مجازات مضاعف
۷۵	فصل ششم - مبانی اجتماعی تحمیل مجازات حدود
۷۶	مبحث اول: فلسفه حدود
۸۳	گفتار اول - مستوجب حد
۸۵	مبحث دوم - اهداف مجازات‌ها در جرایم جنسی مستوجب حد
۸۵	گفتار اول - حفظ جامعه از فساد و پاسداری از ارزش‌های اخلاقی
۸۷	گفتار دوم - بازدارندگی عمومی

۸۸	گفتار سوم - بازدارندگی خصوصی
۸۹	گفتار چهارم - اصلاح بزهکار
۹۰	گفتار پنجم - توجه به بزه دیده و ارضای خاطر او

بخش دوم- مفهوم شناسی امنیت، ابعاد و نظریه‌های مرتبط با آن

۹۵	فصل اول - مفهوم شناسی امنیت در لغت و اصطلاح
۹۵	مقدمه
۹۶	مبحث اول: مفهوم امنیت در کتب فقهی و حقوقی
۹۷	مبحث دوم: امنیت و احساس امنیت
۱۰۱	فصل دوم - ابعاد امنیت
۱۰۱	مبحث اول: امنیت فردی
۱۰۲	مبحث دوم: امنیت اجتماعی
۱۰۲	مبحث سوم: امنیت اخلاقی
۱۰۴	مبحث چهارم: امنیت روانی
۱۰۵	مبحث پنجم: امنیت اقتصادی
۱۰۶	مبحث ششم: امنیت فرهنگی
۱۰۷	مبحث هفتم: امنیت قضایی
۱۰۹	فصل سوم - نظریه‌ها و دیدگاه‌های نظم و کنترل اجتماعی
۱۰۹	مبحث اول: دیدگاه‌های جامعه‌شناسان درباره نظم اجتماعی
۱۱۲	مبحث دوم: دیدگاه‌های مختلف در ارتباط با کنترل اجتماعی (زمینه ساز امنیت جامعه)
۱۱۳	مبحث سوم: مکانیسم‌های رسمی و غیر رسمی
۱۱۳	گفتار اول - مکانیسم رسمی (کنترل رسمی)
۱۱۴	گفتار دوم- مکانیسم غیر رسمی (کنترل غیر رسمی)
۱۱۵	مبحث چهارم: پیشگیری
۱۱۸	فرجام سخن
۱۲۰	پیشنهادهات
۱۲۲	فهرست منابع
۱۲۲	الف) فارسی
۱۲۲	کتاب:
۱۲۶	مقالات:
۱۲۸	ب) عربی
۱۲۸	ج) لاتین

پیشگفتار

امنیت و احساس امنیت، مقدمه‌ای لازم برای حیات هر نظام سیاسی و اجتماعی است و دولت‌ها، هزینه، زمان و امکانات بسیاری برای تأمین آن صرف می‌کنند. مقوله‌ی امنیت به مثابه‌ی یک آرمان و واقعیت به عنوان یکی از حقوق اساسی مردم مطرح است و در نهایت ره‌آورد مجموعه‌ای از تعاملات و نیز تعاون و سازگاری بین اجزای مختلف نظام اجتماعی است. در واقع معیار مهم یک حیات اجتماعی سالم، وجود میزان قابل قبولی از امنیت در آن برای کلیه شهروندان می‌باشد که در پرتو آن می‌توانند به فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روزمره‌شان بپردازند.

انسان برای رهایی از تنهایی، ترس و دلهره و رسیدن به آسایش و امنیت، زندگی جمعی و الزامات آن را انتخاب نموده است. در واقع امنیت با اجتماعی بودن انسان در ارتباط است و می‌توان گفت چون انسان خواستار امنیت بوده، زندگی جمعی را برگزیده است. به این ترتیب یکی از دغدغه‌های اصلی انسان از روزهای آغاز خلقتش، رفاه و آرامش و امنیت بوده است. امنیت به طور کلی شامل دو بعد ذهنی و عینی است. در بعد عینی، امنیت به معنای شرایط و موقعیت ایمن و حفظ و گسترش آن برای افراد جامعه در مقابل عوامل بیرونی است. از بعد ذهنی، امنیت به معنای احساس و آرامش است.

انسان از منظر اسلام، موجودی مسئول، موظف و مکلف است. رسالت انسان مسلمان همان ادای تکلیف است. با نگاهی به احکام اسلامی به این نتیجه می‌رسیم که در این مکتب انسان‌ساز که احکام آن از لسان پیامبر اکرم (ص) بر بندگان ارزانی شده است اصراری به اثبات جرم به هر طریق ممکن بر اشخاص وجود ندارد، مگر اینکه نظم و امنیت عمومی به مخاطره

افتد. از سوی دیگر جامعه خود از اجزای کوچک‌تری که خانواده نامیده می‌شود تشکیل شده است و همه‌ی انسان‌ها هر کدام در قالب خانواده خود باید سعی و تلاش در حفظ نظم آن داشته باشند. زیرا یکی از مسائلی که امنیت جامعه را به مخاطره می‌اندازد عدم توجه خانواده نسبت به کارآیی، توانایی و امورات محوله به اعضایش می‌باشد. متأسفانه مطابق تعریف بزرگان جامعه‌شناسی، انسان موجودی سیری‌ناپذیر است و همواره درصدد تأمین نیازهایش بر می‌آید و از پیوند چندین خانواده است که جامعه به وجود می‌آید و در نهایت، عدم توجه خانواده باعث خواهد شد که انسان برای تأمین نیازهایش در جامعه از طرق دیگری وارد عرصه شود که خود باعث هرج و مرج و بی‌نظمی و ایجاد ناامنی در جامعه خواهد شد.

در این نوشتار، سعی شده تا جایگاه تأثیر مجازات حدود در امنیت جامعه مورد بررسی قرار گیرد، زیرا کسانی که مرتکب یکی از انواع حدود می‌شوند، بایستی مطابق قانون مجازات اسلامی مجازات شوند چون اولاً شرط شارع مقدس بجا آورده شده و ثانیاً دلیل این مجازات‌ها ریشه‌کن شدن جرایم و علی‌الخصوص دادن احساس امنیت به جامعه است. هر چند ممکن است چنین امری باعث ایجاد برچسب و انگ بر فرد بزهکار شود. زیرا در جوامع انسانی، عرف و عادات که مجموع کردار عده‌ای از مردم در یک زمان و مکان خاص می‌باشد، در مقابل این چنین جرایمی، مردم را به سوی زدن برچسب بر شخص محکوم یا بزهکار سوق می‌دهد. این برچسب‌زنی در جرم‌شناسی، اثرات منفی برای خانواده شخص بزهکار و خود جامعه که خانواده رکن اصلی آن می‌باشد، به همراه دارد. در چنین مواقعی در مقابل برچسب مردم، بزهکار یا محکوم که مجازات بر روی وی اجرا شده و اهداف سه‌گانه مجازات‌ها هم به جای آمده، منتهی باعث تغییر رفتار و از دست دادن نقش اجتماعی بزهکار در جامعه شود و رفتار خود را به مانند یک شخص خاطی تنظیم کند که این امر به طور مطلق سویه منفی این مکانسیسم است. از جنبه دیگر باید گفت که خصیصه تریبی و تزدیلی و حتمی مجازات‌ها نه تنها زمینه‌ی حفظ و حراست نهاد خانواده و اجتماع را فراهم می‌نماید بلکه باعث پیشگیری از وقوع این قبیل جرایم در آینده نیز خواهد شد که این امر هدف سودمندی کیفر حدود را در جهت رفع خلأ امنیت در جامعه را تأمین خواهد نمود.

کتاب حاضر، شامل دو بخش کلی می‌باشد که هریک از این دو بخش نیز خود به چند فصل تقسیم شده است که مباحث مورد نظر در آن‌ها مطرح گردیده است.

در بخش اول، به "تعاریف" و "تاریخچه" حد "انواع حد و شرایط تحقق و طرق اثبات آن، فلسفه حدود، اهمیت اجرای حد، تأثیر امنیتی اهداف مجازات‌ها در جرایم جنسی مستوجب حد، نقش دین در تأمین امنیت پرداخته شده است.

در بخش دوم، ابتدا به تعریف مفهومی و معنایی امنیت پرداخته شده، در مرحله بعد، ابعاد مختلف و نظریات مرتبط با هر یک به ترتیب بیان شده است. در نهایت در قسمت نتیجه‌گیری و فرجام سخن، به رابطه میان دو متغیر و تأثیر اجرای حدود بر امنیت مورد بحث قرار گرفته است.

نگارندگان از مسئولین دلسوز انتشارات خرسندی به جهت همکاری در انتشار اثر حاضر و تقدیم آن به اهل علم، تشکر و قدردانی نموده و از خداوند منان آرزوی توفیق روزافزون را برایشان خواستاریم. همچنین از تمامی خوانندگان محترم خواهشمند است پیشنهادات و انتقادات علمی و سازنده خود را در جهت اعتلای هرچه بیشتر این اثر علمی و اصلاح ایرادات به آدرس ذیل ارسال کنند.

Havre.tohidi@gmail.com gmail:

با تقدیم احترام

محمد توحیدی - سیروان عبده زاده

تهران - یکم فروردین ماه سال یکهزار و سیصد و نود و سه